

מטעמי תורת זילים

פרשת נח – דור מגדל בבל

תושבי הארץ התאחדו והחליטו לבנות להם עיר ומגדל שנאמר "ויאמרו הבה נבנה לנו עיר ומגדל וראשו בשמים ונעשה לנו שם פן נפוץ על פני כל הארץ" (בראשית יא, ד). ה' מנע מהם את עשיית המגדל על ידי שירד ובלבל את שפתם והפיצם בכל הארץ, שנאמר "הבה נרדה ונבלה שם שפתם אשר לא ישמעו איש שפת רעהו: ויפץ ה' אתם משם על פני כל הארץ ויחדלו לבנת העיר" (בראשית יא, ז-ח).

ויש להבין, מה היו מעשיהם הרעים של דור מגדל בבל אשר גרם לה' יתברך לבלבל את שפתם ולהפיצם על פני הארץ?

אנשי דור המגדל רצו ליהנות מתאוות העולם הזה בלי להיענש

אנשי דור המגדל לא רצו להשתעבד תחת הקדושה כי ידעו שזה טורח גדול לסגף את עצמם מתאוות החומר, וכל רצונם היה להתעדן בתאוות העולם הזה (יתורת נתן וליקוטים ממהרח"ו פרשת נח דף ט ד"ה ענין דור הפלגה) וללכת אחרי שרירות ליבם ולטנף את עצמם בכל מיני גשמיות העולם (ליקוטי תורה להארי"י ז"ל פרשת נח, 'באר מים חיים' פרשת נח ד"ה ויהי), וכפי שנאמר "ויאמרו הבה נבנה לנו עיר ומגדל" (בראשית יא, ד) "לנו" – לצרכנו ובשבילנו (ליקוטי תורה להארי"י ז"ל פרשת נח). לכן הם נקראו בשם "בני האדם" ולא בשם "בני נח" כפי שנאמר "וינרד ה' לראת את העיר ואת המגדל אשר בנו בני האדם" (בראשית יא, ח) כי כוונתם היה ללכת אחרי החומר והאדמה ולא תחת הקדושה (יתורת נתן וליקוטים ממהרח"ו פרשת נח דף ט ד"ה ענין דור הפלגה).

אמנם אותם אנשים רצו שגם בזמן שהם יעשו את מעשיהם הרעים ימשיך להיות מושפע עליהם שפע משמים (ליקוטי תורה להארי"י ז"ל פרשת נח) אף שהוא נגד רצונם של הקב"ה. ולצורך כך הם ביקשו לפעול בכשפים (זרע שמשון פרשת נח דף יד ע"ב טור ב) כדי להיעקר מהקדושה ולהשתרש ב'קליפה' (יאור החמה' על זוהר פרשת נח דף עד ע"ב סתרי תורה מהרא"ג), לחזקה ולהאדירה – ואז למשוך דרכה את השפע הקדוש המושפע בעולם. וכך רצו אנשי הדור ההוא שיתאפשר להם לנהוג במעשיהם הרעים ותאוותיהם ולא להיענש (ליקוטי תורה להארי"י ז"ל פרשת נח), שהרי כל ההנאות של העולם התחתון הזה מותרות ליסטרא אחרא' (יאור החמה' על זוהר פרשת נח דף עה ע"א ד"ה 'לאתהנא ביה תתאי' מהרמ"ק).

לכן כשאותם אנשים חיו בארץ ישראל וראו ששם נמצאת השגחת הקב"ה הם החליטו לנסוע משם, שנאמר "וייהי בנסעם מקדם" (בראשית יא, ב), וחילפו ורדפו אחרי 'החיצוניים' ואחרי העבודה זרה עד שאכן הם מצאו את 'בקעת שנער' (יאור החמה' על זוהר פרשת נח דף עו ע"א ד"ה 'מקדמונו של עולם' מהרמ"ק) שהיתה מקום המוכן לפורענות (יאור החמה' על זוהר פרשת נח דף עד ע"ב סתרי תורה מהרא"ג) ול'קליפה', שהרי (יאור החמה' על זוהר פרשת נח דף עד ע"ב ד"ה 'באר שבע' מהרמ"ק) לשם נעצרו כל מתי המבול (בראשית רבה' לו, ד) שאין להם תחיה ושנשאר שם דבוקים ב'מיתה העולמית' שזה 'החיצוני' (יאור החמה' על זוהר פרשת נח דף עד ע"ב ד"ה 'באר שבע' מהרמ"ק). ריכוז אנשי דור המגדל באותה הבקעה גרם לכך שהתכנסה כל ההשפעה והחיות הרוחנית שלהם למקום אחד – וממילא היה ביכולתם להוציא לפועל את תכניתם (באר מים חיים' פרשת נח ד"ה ויאמר ה').

על מנת לפעול החליטו אנשי הדור ההוא לפנות לנמרוד (יתורת נתן וליקוטים ממהרח"ו פרשת נח דף ט ד"ה ענין דור הפלגה, עפ"י יאגרא דכלה' פרשת נח ד"ה והוא היה גיבור) ולהמליך אותו עליהם (פרקי דרבי אליעזר' פרק י' ופרק כד). נמרוד היה 'ראש' (יתורת נתן וליקוטים ממהרח"ו פרשת נח דף ט ד"ה ענין דור הפלגה) ו'גיבור' בהמרדת הבריות שנאמר "הוא היה גבור ציד לפני ה'" (בראשית י, ט), וביקש לסלק את ה' מן הארץ ולהסיר את ההשגחה על מנת שהעולם יהיה הפקר (עפ"י יאגרא דכלה' לבעל בני יששכר' פרשת נח ד"ה והוא היה גיבור. ראה רש"י בראשית י, ט), וגם היה עושה את עצמו 'אלוה' (זרע שמשון פרשת נח דף יד ע"ב טור ב). נמרוד היה חכם גדול בשימוש שמותיו של הקב"ה (ליקוטי תורה להארי"י ז"ל פרשת נח), בקי בידיעת האלוקים (רש"י בראשית י, ט) ובכשפים ומזלות (זרע ברך' לרבינו ברכיה ברך פרשת נח ד"ה ממוצא דבר). והוא הוא המלך שנקרא בשם "אמרפל" כפי שנאמר "בימי אמרפל מלך שנער" (בראשית יד, א) (זרע שמשון פרשת נח דף יד ע"ב טור ב).

בקעת שנער היתה מקום המוכן לכישופים ולטומאות, ואנשי הדור רצו שמקום זה יהיה עזר לבנית המגדל הגשמי על ידי כישופים וכוחות הטומאה (יעיני העדה' למחבר השבט מוסר דף יד ע"ב ויאמרו הבה נבנה לנו). מטעם זה הם המליכו את נמרוד דווקא באותה הבקעה שהם הגיעו אליה (פרקי דרבי אליעזר' פרק י' ופרק כד) כי גם אחיזתו של נמרוד ב'חיצוניים' הייתה מאותה הבקעה (יאור החמה' על זוהר פרשת נח דף עד ע"ב סתרי תורה מהרא"ג), כפי שנאמר "על פן יאמר פנמרוד גבור ציד לפני ה': ונתהי ראשית ממלכתו בבל וארץ ואפד וכבלה בארץ שנער" (בראשית י, ט – ז) (זוהר בראשית דף עד ע"ב ד"ה ויהי כל הארץ). ומטרתם של אותו הדור היה שהוא ינהיגם בתכניותיהם (פרקי דרבי אליעזר' פרק י' ופרק כד) ויפעל להשפיע עליהם את 'השפע' (עפ"י 'יתורת נתן וליקוטים ממהרח"ו פרשת נח דף ט ד"ה ענין דור הפלגה).

דור מגדל בבל השתמשו בהשבעות מלאכים ובשמות קדושים

במהלך החפירות שחפרו אנשי הדור בעפר של 'בקעת שנער' על מנת ללבון את הלבנים, הם מצאו שם את ספרו של אדם הראשון וספרו של חנוך, שנגנזו שם באותה בקעה על ידי הצדיקים הראשונים כדי שאנשי דור המבול לא ישתמשו בהם

(כתם פז' על זוהר פרשת נח דף עה ע"ב ד"ה פתח רבי חייא ואמר), ועל המציאה שמצאו נאמר בפסוק **"וימצאו בקעה בארץ שְׁנַעַר"** (בראשית יא, ב). **באמצעות החכמה שגילו אנשי דור מגדל בבל באותם הספרים** (זוהר פרשת נח דף עז ע"א ד"ה פתח רבי חייא) **וכן על ידי 'לשון הקודש'** (תורת נתן וליקוטים ממהרח"וי פרשת נח דף ט ד"ה ענין דור הפלגה) **שמורה על הקדושה** (כתם פז' בראשית דף עז ד"ה פתח רבי חייא) **הם יכלו לפעול בעליונים** (תורת נתן וליקוטים ממהרח"וי פרשת נח דף ט ד"ה ענין דור) **ולעשות מעשים נגד רצון הקב"ה** (זוהר פרשת נח דף עז ע"א ד"ה תא חזי).

וכבר מזמן דור אנוש היו האנשים משתמשים בהשבעות מלאכים (הקדמות ושערים' של ילשם שבו ואחלמה' שער ז פרק ו אות ה ד"ה 'אמנם ענין מה שאמרנו, יזכר דוד' מאמר א' פרק פב דף רכח ע"א טור ב ד"ה ולי נראה לדרוש) **והיו בקיאים במדרגות העליונות כל דבר ודבר על בוריו, כפי שנאמר "וַיְהִי כָל הָאָרֶץ שְׂפָה אֶחָת וּדְבָרִים אֶחָדִים"** (בראשית יא, א) (זוהר פרשת נח דף עד ע"ב ד"ה 'ודברים אחדים' סתרי תורה) **כלומר שידעו איך הדברים אחוזים ומשתלשלים זה מזה, וידיעתם היתה נקיה בלא ערבוב** (נצוצי אורות' להחיד"א על זוהר פרשת נח דף עד ע"ב). **הם ידעו מה מדרגתו של כל מלאך ומלאך** (ליקוטי תורה' להארי"י ז"ל פרשת נח) **מי ממונה על האש ומי ממונה על המטר ומי על הצמחים** (יאור החמה' על זוהר פרשת נח דף עה ע"א סתרי תורה ד"ה 'יחד ממנא איהו ברקיעא' מהרמ"ק), **והיו משִׁבְּיעִים את המלאכים השולטים עליהם שיפעילו את המלאכים שתחתיהם לבצע את רצונם** (ליקוטי תורה' להארי"י ז"ל פרשת נח) **וכך היו מצליחים במעשיהם** (זוהר פרשת נח דף עה ע"א ד"ה וירד ה' לראות).

אנשי הדור ההוא ידעו גם את שמותיו הקדושים של הקב"ה (ליקוטי תורה' להארי"י ז"ל פרשת נח) **עוד מזמן דור אנוש** (עפ"י 'הקדמות ושערים' של ילשם שבו ואחלמה' שער ז פרק ו אות ה ד"ה 'אמנם ענין מה שאמרנו') **והיו משתמשים בהם בצורה מעשית**. וזה מה שנאמר **"אֶף הוּחַל לְקָרָא בְּשֵׁם ה'"** (בראשית ד, כו) **כלומר שהיו יודעים את שימוש שמותיו הקדושים, וצירופי האותיות בלשון הקודש** (ליקוטי תורה' להארי"י ז"ל פרשת נח, 'תורת נתן וליקוטים ממהרח"וי פרשת נח דף ט ד"ה ענין דור הפלגה'). **ועל ידי השימוש בזה היו מורידים כוח לעבודה זרה**. לכן אמרו רבותינו כי בדור אנוש החלו לקרוא לעבודות זרות בשמות של אלהות (ראה רש"י בראשית ד, כו) (תורת נתן וליקוטים ממהרח"וי פרשת נח דף ט ד"ה ענין דור הפלגה). **וכך על ידי ידיעת השמות הקדושים והשבעות המלאכים היה מסור בידיהם כל המפתחות של גנוזי העליונים** (זכר דוד' מאמר א' פרק פב דף רכח ע"א טור ב ד"ה ולי נראה לדרוש).

המגדל נבנה בטומאה ושימש למשיכת שפע רוחני לעבודה זרה

דרכו של 'השפע' לרדת דרך 'שער השמים' אשר בירושלים שהוא מקום קודש הקודשים. לכן בשביל למשוך את השפע אליהם, **אנשי אותו הדור בנו מגדל המכוון ממש כנגד 'ירושלים של מעלה' שבטומאה**, שהוא לעומת ירושלים שבקדושה וקודש הקודשים הנקרא **"מִגְדַל דָּוִד"** כמו שנאמר **"כִּמְגַדַל דָּוִד צְנֹאֲרָךְ בְּנוֹי לְתַלְפִּיאוֹת"** (שיר השירים ד, ד) (באר מים חיים' פרשת נח ד"ה הנה טו). **לכן כשם שבבית המקדש הראשון לא חתכו את האבנים בכלי ברזל כמו סכין או גרזן, כך גם אנשי אותו הדור לא חתכו את האבנים למגדל בכלי ברזל אלא אמרו "הִבָּה לְבַנְנָה לְבִנְיָם"** (בראשית יא, ג). **וכן על מה שנאמר במקדש "בֵּית קִדְשֹׁנוּ וְתַפְאֲרֵתֵנוּ אֲשֶׁר הִלְלוּךָ אֱבֹתֵינוּ הִיָּה לְשֵׁרֶת אֲשֶׁר" (ישעיה סד, ט) אמרו אותו הדור "הִבָּה לְבַנְנָה לְבִנְיָם וְנִשְׂרַפָּה לְשֵׁרֶפָה"** (בראשית יא, ג) (ירקנאי על התורה' פרשת נח ד"ה ויאמרו).

החטאים של דור מגדל בבל (ברכת שמואל' לאביו של מחבר 'קב הישר' פרשת נח דף ז ע"ב טור א ד"ה במדרש ילקוט) **והמעשים הרעים שלהם, בהם ניסו לפגוע במלכות שמים ולהשליט את הסטרא אחרא על העולם הזה, כמעט לא התִּפְרְשׁוּ, למעט קצת במדרשים ועל ידי חכמי הקבלה**. **ודבר זה שונה ממעשיהם של דור המבול אשר כן התִּפְרְשׁוּ** (ראה 'בראשית רבה' פרשת נח, יח). **והטעם בזה הוא משום "כָּבֵד אֱלֹהִים הִסְתֵּר דָּבָר"** (משלי כה, ב) (הקדמות ושערים' של הילשם שבו ואחלמה' שער ז פרק ו אות ה ד"ה 'ואמרו שם' ועיי"ש). **כאשר עיקר פעילותם הרעה של אותם אנשים היה מול שם הוי"ה, לכן בכל הפרשה של דור מגדל בבל מוזכר רק שם הוי"ה ולא שום שם ה' אחר** (יתפארת יהונתן' לרי' יהונתן אייבשיץ פרשת בא ד"ה ויאמרו). **ובסוף מדה כנגד מדה הקב"ה הראה לאותו הדור את כוחו והעניש אותם דווקא בשם הוי"ה, שנאמר "וַיִּפְּץ יְהוָה אֶתֶם מִשָּׁם עַל פְּנֵי כָל הָאָרֶץ וַיַּחְדְּלוּ לְבַנֵּת הָעִיר"** (בראשית יא, ח) (רבינו בחיי' בראשית יא, ד ד"ה ונעשה).

המגדל נבנה על ידי החכמה שהיתה מדור אנוש בהשבעות ושמות טומאה ולחשים וטינופת כדרך המכשפים המעוננים – על מנת שיהיה בניין לעבודה זרה ולחיצונים. וכל מי שהיה נותן חומר בבניין היה מזכיר הזכרה ידועה להמשיך כוח 'החיצוני' שם. **וכן כל מי שהיה נותן לבנה היה מזכיר הַשְּׂבִיעָה ושם טומאה להמשיך לשם את כוח 'החיצוני'.** **לכן הם פעלו עם 'חומר' ו'לבנה' שהם כנגד כוח ה'ס"מ ואשתו הלילי'.** **בוני המגדל היו פועלים בחזקה כי הם היו באחדות ובאגודה אחת ודיברו בלשון הקודש** (יאור החמה' על זוהר פרשת נח דף עז ע"א ד"ה 'מקדמונו של עולם' מהרמ"ק), **וכל מטרתם לשם עבודה זרה**. לזה רומז הפסוק **"וַיְהִי בְּנִסְעָם מִקְדָּם"** (בראשית יא, ב), **שנסעו מה' שהוא קדמונו של עולם**. **וכן "וַיְהִי כָל הָאָרֶץ שְׂפָה אֶחָת וּדְבָרִים אֶחָדִים"** (בראשית יא, א) (זוהר פרשת נח דף עד ע"ב ד"ה 'ודברים אחדים' סתרי תורה) **שאמרו דברים 'חדים' כנגד ה' יתברך כגון "למה הוא בורר לו את העליונים ונותן לנו את התחתונים!"** (ישמן הטוב וזקן הארץ' בחלק שמן הטוב פרשת נח על הפסוק 'וייהי כל הארץ שפה אחד וכו').

בראש המגדל הם הניחו עבודה זרה ובידה חרב, כדי לסמל שהיא "נלחמת" עם בורא העולם, ותפקידה של העבודה זרה היה למשוך את השפע לטומאה. וזה מה שנאמר **"וַיֹּאמְרוּ הִבָּה לְבַנְנָה לְנוּ עִיר וּמְגִדַל וְרֹאשׁוֹ בְּשָׁמַיִם וְנַעֲשֶׂה לָנוּ שֵׁם"** (מערכת אלוקות' פרק תשיעי שער ההריסה ד"ה אמנם, 'חוט של חסדי' למחבר 'שבט מוסרי' בסוף פרשת נח) **"עִיר וּמְגִדַל" – היא העבודה זרה** (תורת נתן וליקוטים ממהרח"וי פרשת נח דף ט ד"ה ענין דור הפלגה) **ושתי השמות כנגד ה'ס"מ ואשתו** (נצוצי אורות' להחיד"א על זוהר פרשת נח דף עד ע"א אות ד), **"וְרֹאשׁוֹ בְּשָׁמַיִם" – שיהיה לעבודה זרה כוח מן הקדושה העליונה על ידי שימוש בשמותיו יתברך, כי ידעו שלא יהיה בה כוח אלא אם יבוא אליה מן הקדושה**. **ועל ידי כן יושפע עליהם טובה מהעבודה זרה גם אם הם לא יהיו טובים** (תורת נתן וליקוטים ממהרח"וי פרשת נח דף ט ד"ה ענין דור הפלגה), **וכך יוכלו להתענג מתאוות העבירות בעולם הזה ולא להיענש** (ליקוטי תורה' להארי"י ז"ל פרשת נח).

ה' שינה את תפקידי המלאכים הממונים ומנע את מעשיהם של הדור

בעת ירידת קדושת ה' לארץ התערבבו העליונים (זוהר פרשת נח דף עה ד"ה 'וירד ה' סתרי תורה) שהם שרי היסודות ושאר השרים הממונים על מעשה העולם (יאר החמה' על זוהר פרשת נח דף עו ע"ב ד"ה 'אבלבל' מהרמ"ק). וכך היו מהם שעלו והיו מהם שירדו (זוהר פרשת נח דף עה ד"ה 'וירד ה' סתרי תורה), ולא היו עוד בסדר ישר (זוהר פרשת נח דף עה ד"ה 'וירד ה' סתרי תורה, זוהר פרשת נח דף עו ע"ב ד"ה 'פתח רבי חייא'). ובה התבטלו מחשבותיהם ומעשיהם של אותו הדור, כי אם הם היו מנסים להשביע לשר רוחני מסוים – היה נמצא שזה שר רוחני אחר (יאר החמה' על זוהר פרשת נח דף עו ע"ב ד"ה 'אבלבל' מהרמ"ק). לכן מאז בני האדם לא יכלו יותר לפעול בשמות המלאכים או בשמות הממונים בשמים (ליקוטי תורה' להארי"י ז"ל פרשת נח).

ה' בלב את לשונם של בוני המגדל לשבעים שפות (זוהר פרשת נח דף עה ד"ה 'וירד ה' סתרי תורה, זוהר פרשת נח דף עו ע"ב ד"ה 'פתח רבי חייא') שנאמר "הָבָה יִרְדָּה וְנִבְלָה שָׁם שְׁפָתָם אֲשֶׁר לֹא יִשְׁמְעוּ אִישׁ שִׁפְתֵי רֵעֵהוּ" (בראשית יא, יז), ונתן אותם תחת שבעים השרים של מעלה (פרקי דרבי אליעזר' פרק כד). ואז האנשים התפרדו למחוזות שעליהם שולט כל שר ושור למעלה, שנאמר "וַיִּפְצֹץ ה' אֶת־ם מִשָּׁם עַל פְּנֵי כָל הָאָרֶץ" (בראשית יא, ח) (יאר החמה' על זוהר פרשת נח דף עו ע"ב ד"ה 'אבלבל' מהרמ"ק). ועל ידי כך נמנעו מעשיהם הרעים (זוהר פרשת נח דף עה ד"ה 'וירד ה' סתרי תורה, זוהר פרשת נח דף עו ע"ב ד"ה 'פתח רבי חייא'), כי צבא השמים מכירים רק את 'לשון הקודש' (זוהר פרשת נח דף עה ד"ה 'וירד ה' סתרי תורה) אשר מסוגלת לפעול למעלה (בליקוטי תורה' להארי"י ז"ל פרשת נח), ולא לשונות האחרים שלא ניתן לפעול בהם כלל (יתורת נתן וליקוטים ממהר"י' פרשת נח דף ט ד"ה ענין דור הפלגה). לכן מאז דור המגדל אין בכוחם של אומות העולם לפגוע למעלה אלא רק עד השר הרוחני שלהם ולא מעבר לזה (מדבר קדמות' להחיד"א מערכת פ ערך 'פגם' בשם 'החסד לאברהם') (להרחבה על 'לשון הקודש' ראה מאמרינו לפרשת כי תבוא – 'מעלת לשון הקודש') (להרחבה בנושא שבעים השרים ראה מאמרינו לפרשת בעלותך – 'שבעים הזקנים').

בנוסף הקב"ה העניש אותם בכך שהציף עליהם את הים (בראשית רבה' לח, י), וגם הפך את חלקם לקופים רוחות ושדים (סנהדרין קט ע"א) כלומר לדברים טמאים כמו כוחות הטומאה שהשתמשו בהם. ועוד טעם לכך, כדי שמעתה דירתם תהיה בבקעות ובשדות מחוץ ליישוב בני האדם כדרכם של אלו הטמאים, מדה כנגד מדה על מה שאנשים אלו יצאו מחוץ ליישוב בני האדם ובנו ב'בקעה' את המגדל (עניני העדה' למחבר השבט מוסר דף יד ע"ב ויאמרו הבה נבנה לנו). כל העונשים האלו היו על שניסו ליטול את שרביטו של מלך מלכי המלכים לטמאו ולחללו (הקדמות ושערי' של 'ישם שבו וחלמיה' שער ז פרק ו אות ה ד"ה 'ואמרו שם בבראשית רבה'). ובפרט נענשו מדה כנגד מדה שיהפירו (ישם משמואל' פרשת נח ר"ח מרחשון תרע"ג ד"ה 'במד"ר כעבור סופה' דף מח) ופוזרו מסוף העולם ועד סופו (בגדי אהרן' לר' אהרן דרשן תאומים דף י ע"ב טור ב), כפי שכל עניינם היה להיפרד מהקדושה ולהתחבר עם הרע (ישם משמואל' פרשת נח ר"ח מרחשון תרע"ג ד"ה 'במד"ר כעבור סופה' דף מח).

נבוכדנצר שהיה גלגול נמרוד ביקש לחזק את כוחות הטומאה בבקעת שנער

לאחר שה' מנע את דור מגדל בבל ממעשיו, נחלש כוח הטומאה באותה 'בקעת שנער'. אך היא לא התבטלה והתגברה שוב בזמן שבו חלק משבט אפרים שהיו בארץ מצרים מנו את הקץ וטעו בזמן הגאולה והקדימו לצאת ממצרים טרם הזמן המיועד, וכאשר הגיעו ל'בקעת שנער' הם נפלו שם ומתו על ידי התגברות הסטרא אחרא במקום (עמודיה שבעה' לר' בצלאל הדרשן עמוד שלישי דף צ"ז) ואז הבקעה התמלאה בעצמותיהם (יאר החמה' על זוהר פרשת נח דף עה ע"א סתרי תורה ד"ה 'אינן דלא בעו' מהרמ"ק) ונשמותיהם נלקטו אל הטומאה (זוהר פרשת נח דף עה ע"א ד"ה 'ואתר מתקן, פירוש 'יואל משה' על 'מאמר חיקור דין' לרמ"ע מפאנו תחילת פרק טז).

נבוכדנצר מלך בבל ביקש לשוב ולחזק את כוחות הטומאה כפי שהיה בתחילה ב'בקעת שנער' הנקראת גם 'בקעת דורה' (ספר ליקוטים' להארי"י ז"ל בפרשת נח). לכן כשם שנמרוד בנה את 'העיר והמגדל' לעבודה זרה (יתורת נתן וליקוטים ממהר"י' פרשת נח דף ט ד"ה ענין דור הפלגה) כך גם נבוכדנצר העמיד שם צלם של עבודה זרה (ספר ליקוטים' להארי"י ז"ל בפרשת נח, 'יתורת נתן וליקוטים ממהר"י' פרשת נח דף ט ד"ה ענין דור הפלגה), כי ידע ששם הוא מקום המוכן לכישופים ולכוחות הטומאה כפי שידעו דור המגדל (עניני העדה' למחבר השבט מוסר דף יד ע"ב ויאמרו הבה נבנה לנו). ומטרתו העיקרית של נבוכדנצר היתה להטעות את כל העולם מדרכי הקב"ה, ולמשוך את השפע של שבעים שרים של מעלה אל 'הקליפות' (ספר ליקוטים' להארי"י ז"ל פרשת נח, 'ספר עמודיה שבעה' עמוד השלישי ד"ה 'הטעם מבואר) ולעורר את המעשים הראשונים שעשו אנשי דור הפלגה (חלוקת דרבנן' פירוש מטה אהרן דף צד ע"ב טור א עפ"י דברי הארי"י ז"ל) (להרחבה על שבעים השרים של מעלה ראה מאמרינו לפרשת בעלותך – 'שבעים הזקנים').

נבוכדנצר מלך בבל היה גלגול נשמתו של נמרוד הרשע (ליקוטי תורה' להארי"י ז"ל פרשת נח) וזה נרמז בשמו 'נבוכד-נצר', כי 'נצר' הוא כינוי הדומה ל'קיסר', והשם 'נבוכד' מתחיל באות נ' ומסתיים באות ד' כמו בשם 'נמרוד' (יתורת נתן וליקוטים ממהר"י' לר' נתן שפירא ר' חיים ויטאל פרשת נח דף ט ד"ה ענין דור הפלגה), כאשר לשניהם יש חמש אותיות בשמם (גולל אורי' לר' מאיר ביקיאים אות נון ד"ה נמרוד). וכשם שנמרוד שלט בכל העולם כך גם נבוכדנצר שלט בכל העולם (ליקוטי תורה' להארי"י ז"ל פרשת נח, 'ספר הליקוטים' להארי"י ז"ל פרשת נח סימן יא) והיה מתגאה מול ה' יתברך ואומר "אֶעֱלֶה עַל בְּמִתֵּי עַב אֲדַמָּה לְעֵלְיוֹן". אז יצאה בת קול וענתה לו על דבריו "רשע בן רשע בן בנו של נמרוד הרשע שהמריד את כל העולם כולו עליו במלכותו וכו'", והמשיכה הבת קול לבאר את גודל העולמות למעלה עד אין חקר, וכיצד דבריו של נבוכדנצר בטלים ומבוטלים ולא רק שלא יעלה "על בְּמִתֵּי עַב"י אלא יירד לשאול אל תחתית הבור (גמ' חגיגה דף יג ע"א).

וכשם שנמרוד השתמש בשמות הקדושים בשביל לפעול להמשכת השפע הקדוש לעבודה זרה, כך הוא עשה גם בגלגול נבוכדנצר, כאשר הוא לקח את הציץ של הכהן הגדול שעליו חקוק 'שם המפורש' ונתן אותו בפיו של צלם גדול מאוד (ליקוטי תורה' להארי"י ז"ל פרשת נח) שאורכו היה ששים אמה ורחבו שש אמות (יתורת נתן וליקוטים ממחרח"י פרשת נח דף ט ד"ה ענין דור הפלגה) ועוד הוסיף לשים בתוך פיו גם כלים של בית המקדש, כי ידע שיש שם חוזק עליהם. ומטרתו היתה להשלים את הכל כדי שיהיה כפי מה שרצו לעשות שם דור הפלגה (וימחר אברהם לר' אברהם פלאגי אות פח ערך נבוכדנצר) אשר כווננו את מעשיהם כנגד 'ירושלים של מעלה' שבטומאה (עפ"י 'באר מים חיים' פרשת נח ד"ה הנה חטא). ואז הצלם פתח את פיו דיבר ואמר "אנוכי ה' אלוקיך" – והיו דבריו דברי אמת, לפי ש'שם המפורש' שבו הוא זה שהיה מדבר. אך העם היה טועה וחושב שהצלם עצמו הוא זה שדיבר (ליקוטי תורה' להארי"י ז"ל פרשת נח).

דניאל רצה להוציא את הציץ מפיו של הצלם, לכן הוא אמר לבבלים שהוא רוצה 'לנשק' את הפסל. וכאשר נתנו לו לעלות עם סולמות אל ראשו של הצלם, הוא הגיע אליו ונשקו, ועל ידי הנשיקה הוציא מפיו את הציץ עם השם המפורש – ומיד כשיצא הציץ נפל הצלם (ליקוטי תורה' להארי"י ז"ל פרשת נח), כי הוא היה עומד רק בכוח 'שם המפורש' שבתוכו (יתורת נתן וליקוטים ממחרח"י פרשת נח דף ט ד"ה ענין דור הפלגה). ועל זה אמר הנביא "וּפְקַדְתִּי עַל בַּל בְּבָבֶל וְהִצַּאתִי אֶת בַּלְעוּ מִפִּי וְלֹא יִנְהָרוּ אֲלֵיו עוֹד גּוֹיִם" (ירמיה נא, מד), "בַּל" – זה שם הצלם של העבודה זרה, "וְהִצַּאתִי אֶת בַּלְעוּ מִפִּי" – זה 'שם המפורש' שהיה בתוך פיו (ליקוטי תורה' להארי"י ז"ל פרשת נח) וכן כלי המקדש שהיו שם (וימחר אברהם לר' אברהם פלאגי אות פח ערך נבוכדנצר). וכשנפל הצלם ונשבר הפסיקו לעבוד אותו עבודה זרה שנאמר "וְלֹא יִנְהָרוּ אֲלֵיו עוֹד גּוֹיִם" (ליקוטי תורה' להארי"י ז"ל פרשת נח).

ה' גזר לבטל את אותה הקליפה הקשה שבקעת דורה, על ידי חנניה מישאל ועזריה שלא רצו להשתחוות שם לצלם. ובאותו היום ממש יחזקאל הנביא החייה את 'העצמות היבשות' שהיו באותה בקעת דורה היא 'בקעת שנער', והם אותם עצמות של בני שבט אפרים אשר הקדימו לצאת ממצרים ונפלו בדרך בכוח הטומאה שהייתה באותה בקעה (יעמודיה שבעה) עמוד השלישי ד"ה והטעם והלאה), ועל ידי החיית עצמותיהם יצאו אותן 'ניצוצות קדושה' של נשמות בני אפרים מבין הקליפות (ויזאל משה' על מאמר חיקור דין להרמ"ע מפאנו תחילת פרק טז) והיה גם ביטול ל'סטרא אחרא' שבקעה וביטול לכוחו של הצלם (אור החמה' על זוהר פרשת נח דף עה ע"א סתרי תורה מהרמ"ק, ספר 'עמודיה שבעה' לר' בצלאל הדרשן עמוד השלישי ד"ה והטעם והלאה, 'נפש דוד' להרד"ל על הזוהר פרשת נח דף עה ע"א).

נמרוד התגלגל בסנחריב מלך אשור ועתיד להתגלגל בגוג מלך מגוג

נשמתו של נמרוד הוסיפה להתגלגל אחרי נבוכדנצר מלך בבל, בסנחריב מלך אשור. וזה רמז בסמיכות עניין נמרוד לאשור, שנאמר "וְכֹשֶׁךְ יִלְד אֶת נִמְרֹד הוּא הִחַל לְהִיּוֹת גִּבּוֹר בְּאֶרֶץ: הוּא הָיָה גִבּוֹר צִיד לְפָנָי ה' עַל כֵּן יִאָמֵר כְּנִמְרֹד גִּבּוֹר צִיד לְפָנָי ה': וְתַהֲיֵי רֵאשִׁית מַמְלַכְתּוֹ בְּבַל וְאֶרֶץ וְאֶפְד וְכִלְגַּה בְּאֶרֶץ שְׁנַעַר: מִן הָאָרֶץ הַהוּא יֵצֵא אֲשׁוּר" (בראשית י, ח – יא) (מגלה עמוקות - רנ"ב אופנים' אופן קפא) וזוהר נרמז בסנחריב מלך "אשור" יצא "מִן הָאָרֶץ" ההיא (עפ"י 'מגלה עמוקות' על התורה פרשת נח ד"ה ואברהם שהוא תיקן, 'מדרש לפירושים' דרוש ארבעים דף קכה ע"ב ד"ה ז"י מן הארץ), לפי שהיה גלגול 'נמרוד' מדור הפלגה (עפ"י 'מגלה עמוקות' על התורה פרשת נח ד"ה ואברהם שהוא תיקן). וכל חיילותיו שהיו עמו הם גלגול של אנשי דור הפלגה אשר בנו מגדל עד השמים (חלוקא דרבנן' בפירוש 'מטה אהרן' דף צד ע"ב טור א בשם הארי"י ז"ל, 'מדרש לפירושים' לר' אליעזר פישל מסטריזוב דרוש ארבעים דף קכה ע"ב ד"ה ומה שאחז"ל כן באו).

סנחריב עלה בזמן חזקיהו המלך על ארץ ישראל וניסה לכבוש את ירושלים, אך צבאו נפל בידי מלאך ה' בשערי ירושלים כפי שנאמר "וַיְהִי בַּלְיָהָ הַהוּא וַיֵּצֵא מִלְאָךְ ה' וַיִּצַד בְּמַחְנֵה אֲשׁוּר מֵאֶה שְׁמוֹנִים וְחַמְשָׁה אֶלֶף וַיִּשְׁכְּמוּ בְּבִקְר וְהָיָה כָּלֵם פְּגָרִים מִתַּיִם" (מלכים ב' יט, לה). ודרך מיתתם היה על ידי שהקב"ה גילה את אוזניהם של חיילי סנחריב והם שמעו את שירת חיות הקודש בעליונים ופרחה נשמתם. וזה היה מדה כנגד מדה על שהם בנו בגלגול הקודם מגדל עד השמים, לכן עתה שמעו את השירה אשר למעלה בשמים (חלוקא דרבנן' בפירוש 'מטה אהרן' דף צד ע"ב טור א). ואמרו רבותינו כי ביקש אז הקב"ה לעשות את חזקיהו המלך ל'משיח' ואת סנחריב ל'גוג ומגוג' (ראה סנהדרין דף צד ע"א) ובכך לסיים את פועלו של אותו הרשע, אך לא עשה כן.

ובמלחמה האחרונה שתהיה היא מלחמת גוג ומגוג, עתיד שוב לעלות 'נמרוד' על ירושלים. לפי שאותו נמרוד שהתגלגל נבוכדנצר ואחר כך בסנחריב הרשע (מגלה עמוקות' על התורה פרשת נח ד"ה ואברהם שהוא תיקן), ישוב ויתגלגל בדור האחרון כגוג מלך מגוג ויעלה על ישראל שוב והילחם בהם (מגלה עמוקות' על התורה פרשת נח ד"ה ואברהם שהוא תיקן, 'מדרש לפירושים' דרוש ארבעים דף קכה ע"ב ד"ה ז"י מן הארץ). (ראה את תיאור מלחמת גוג ומגוג בספר יחזקאל פרקים לח – לו). וזה נרמז בפסוק "עַל כֵּן יִאָמֵר כְּנִמְרֹד גִּבּוֹר צִיד לְפָנָי ה' וְלֹא יִנְהָרוּ אֲלֵיו עוֹד גּוֹיִם" – לשון עתידי כי הוא מדבר על המלחמה לעתיד לבוא, "כְּנִמְרֹד גִּבּוֹר צִיד לְפָנָי ה'" – כלומר שהוא עתיד לקום על ה' ועל משיחו, לפי שעתידי לבוא עם שבעים אומות להילחם בישראל (מגלה עמוקות' על התורה פרשת נח ד"ה ואברהם שהוא תיקן). ואז הקב"ה עתיד לקחת את נשמת גוג וחייליו בבת אחת, ממש כשם שעשה בזמן סנחריב שמתו כולם בלילה אחד (מגלה עמוקות - רנ"ב אופנים' אופן קפא) ויהיה ה' אחד ושמו אחד במהרה בימינו, אמן.

העלון השבועי גם לעילוי נשמות: מאיר בן משה ז"ל, יונה בן שמואל ז"ל, ברתה בתיה בת מאיר ז"ל, חיים בן לייב ז"ל, מרים בת שמואל ז"ל ת.נ.צ.ב.ה.	העלון השבועי גם לעילוי נשמות: שרה סילבי בת עזיזה ז"ל ת.נ.צ.ב.ה.	העלון השבועי גם לעילוי נשמות: יפה (מוכרתם) בת שרה הייז ת.נ.צ.ב.ה.	העלון השבועי גם לעילוי נשמות: אהרן בן עזיזה ז"ל אֶלְטָט עֲלֵהָ בת פורטון מסעודה ז"ל ת.נ.צ.ב.ה.	העלון השבועי גם לעילוי נשמות: רחל בת גרשון הנולדת משרה אשת דוד ז"ל לכבוד אב שבעת החשיטות ת.נ.צ.ב.ה.	העלון השבועי גם לעילוי נשמות: גם לעילוי נשמות: אליהו בן ג'נט ז"ל ת.נ.צ.ב.ה.	העלון השבועי גם לעילוי נשמות: יריב בן יחודית הייז ניתן להקדיש את העלון לרפואה או לעילוי נשמת בתי' 052-7675933 וכן ניתן לשלוח הערות/אזרות ולקבל את העלון במייל tora.haim@gmail.com	העלון השבועי גם להצלת נשמות: יהודית בת ורדה רוזיטה וכל משפחתה
---	---	---	--	---	--	---	--